

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1CdoV/1/2022
Identifikačné číslo spisu:	1092899392
Dátum vydania rozhodnutia:	21.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1092899392.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. W. M., CSc., bývajúceho v R., L. XX, zastúpeného JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kutlíkova 17, proti žalovanému HYDROCOOP, š.p. v likvidácii, so sídlom v Bratislave, Radlinského 37, v mene ktorého koná jeho likvidátor Ing. G. R., Kríž nad Váhom 325, o vydanie autorských diel a iné, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. mája 2015 sp. zn. 6Co/14/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvého stupňa“) ostatným rozsudkom zo 6. novembra 2012 č.k. Z-2 20C/71/1992-429 veci rozhodol tak, že návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol, žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov štátu v sume 2.256 € a náhradu trov konania žalovanému na účet jeho právnej zástupkyňi JUDr. G. G. v sume 2.650,72 €.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že uloženie povinnosti žalovanému vydať žalobcovi kópie uvedených počítačových programov sa stalo neaktuálnym (v konaní bolo zistené, že tieto programy už neexistujú). Predmetom konania tak zostal po všetkých spresneniach návrhu žalobcom, nárok na náhradu škody v celkovej sume 1.900.000 Sk (za OS ASEP 1.200.000 Sk vo forme ušlého zisku, za OS Prirodzené vetranie 450.000 Sk, za program ARIT 100.000 Sk a za program MZDY 150.000 Sk, vo forme zistenej mzdy vyplatené zamestnávateľom za vývoj programu).

1.2. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobcovi nevydaním kópií počítačových programov žalovaným, žiadna škoda nevznikla. V tejto súvislosti uviedol, že pri počítačovom programe vytvorenom zamestnancom ako plnenie jeho povinností, ktoré mu vyplývajú z pracovného pomeru alebo z obdobného pracovnoprávneho vzťahu a pod vedením zamestnávateľa v zmysle § 17 ods. 6 autorského zákona platí, že nositeľom práva dielo použiť je zamestnávateľ, ak zmluva neurčuje inak. Keďže pracovná zmluva s jej dodatkom neumožňovala žalobcovi použitie počítačových programov, nositeľom práva dielo použiť bol žalovaný. Toto právo teda nepatrilo žalobcovi a potom mu nemohla vzniknúť nevydaním kópií počítačových programov ani žiadna škoda, čo vyplývalo aj z

ustanovenia § 29 ods. 3 autorského zákona.

1.3. Navyše, pokiaľ si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody za operačný systém ASEP ako ušlý zisk dospel k záveru, že žalobca náležite nepreukázal existenciu ním požadovaného ušlého zisku. Programy Prirodzené vetranie, ARIT a MZDY podľa samotného tvrdenia žalobcu boli vytvorené v rámci plnenia pracovných úloh u zamestnávateľa. Uplatnenie si náhrady škody ako zistenej mzdy, ktorú mu zamestnávateľ vyplatil za vývoj programu, považoval za úplne nesprávne. Nebol tak naplnený základný predpoklad vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu a to spôsobenie škody. Žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody v celkovej sume 1.900.000 Sk, považoval v celom rozsahu za nedôvodnú a preto ju zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov štátu a náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 148 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 26. mája 2015 sp. zn. 6Co/14/2013 prvostupňový rozsudok potvrdil a žalovanému nepriznal náhradu odvolacích trov.

2.1. Pokiaľ išlo o program MZDY, žalobcom predložené podklady neboli postačujúce pre ich nízku vypovedaciu hodnotu pre posúdenie pojmových znakov diela a to tak vo vzťahu k výsledku tvorivej činnosti, ako aj k jeho originalite. Odvolací súd dospel preto k záveru, že žalobcovi sa nepodarilo v konaní preukázať, že tento program je dielom v zmysle autorského zákona a teda vo vzťahu k nemu neprichádza do úvahy porušenie práv žalobcu podľa autorského zákona. Napokon, záver vyslovený znalcom v znaleckého posudku u tohto programu, žalobca nenamietal a ani žiadnym spôsobom nespochybňoval. V odvolaní z 11.3.2010 vo vzťahu k tomuto programu v návrhu odvolacieho petitu uvádza, že navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a jeho návrhu v celom rozsahu, resp. nanajvýš s výnimkou programu MZDY, vyhovieť. K programu ARIT odvolací súd dospel k záveru, že ani tento program nie je možné považovať za dielo v zmysle autorského zákona. Rovnako, ako u programu MZDY, ani vo vzťahu k nemu neprichádza do úvahy porušenie práv žalobcu žalovaným podľa autorského zákona.

2.2. K žalobe, ktorou sa žalobca domáhal vydania kópií programov na ním poskytnutom pamäťovom nosiči odvolací súd uviedol, že v danom prípade bolo v konaní jednoznačne preukázané, že žalovaný (jeho zamestnanec) následne po odobratí počítača žalobcovi, vymazal z pevného disku počítača všetky v ňom uložené údaje a teda aj žalobcom požadované programy. Nebolo preto možné v zmysle § 575 ods. 1 OZ pre nemožnosť plnenia v tejto časti žalobe vyhovieť. Súd prvého stupňa v dôvodoch rozhodnutia teda správne skonštatoval neaktuálnosť tejto časti žaloby. Keďže žalobca pre prípad nemožnosti vydania programov uplatnil nárok na náhradné peňažné plnenie vo forme náhrady škody, čo treba považovať za eventuálny petit žaloby (to konštatoval v danej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení zo 14. decembra 2000 sp. zn. 1Co/13/2000 - č.l. 205 a nasl.), nebolo potrebné o tejto časti žaloby vydávať osobitné rozhodnutie. V prípade eventuálneho petitu, jeden petit z povahy veci vylučuje použitie druhého. Ak preto súd prvého stupňa nerozhodol o prvom z nich a ďalej konal a rozhodol o nároku žalobcu na náhradu škody, nejde o vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako to mylne tvrdí žalobca vo svojom odvolaní. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal nesprávnosť dôvodov rozsudku v tom smere, že nikdy neuviedol, že na návrhu o vydanie programov netrvá pre ich neaktuálnosť a nepoužiteľnosť, ide o zrejmu nesprávnosť, ktorú súd môže kedykoľvek aj bez návrhu odstrániť postupom podľa § 164 OSP.

2.3. K nároku žalobcu na náhradu škody v podstatnom uviedol, že v prípade programov ARIT a MZDY nešlo o diela podliehajúce režimu autorského zákona. Vo vzťahu k nim neprichádzalo preto do úvahy porušenie práv žalobcu žalovaným podľa autorského zákona a teda neprichádzala do úvahy ani zodpovednosť žalovaného za škodu porušením autorských práv žalobcu. Pokiaľ išlo o počítačový program Prirodzené vetranie, toto dielo v zmysle autorského zákona malo povahu nehmotného statku. Z výsledkov vykonaného dokazovania, najmä zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že uvedený program bol zachytený ako zdrojový text v príslušnom programovacom jazyku v objektívne vnímateľnej podobe. Jeho vymazaním z pevného disku počítača žalovaným nedošlo k jeho definitívnej strate (zničeniu) tak, ako to tvrdil žalobca. Vymazaním tohto počítačového programu z pevného disku počítača a nevydaním jeho kópie žalobcovi, nedošlo na jeho strane k vzniku ujmy v jeho majetkovej sfére v podobe zmenšenia majetku, ktorej rozsah by spočíval v hodnote (cene) tohto diela. Žalobcovi teda majetková ujma ako skutočná škoda uvedeným konaním nevznikla. Okrem toho treba dodať, že žalobca

pri vytvorení tohto počítačového programu žiadne náklady na vytvorenie diela nevynaložil (žalobca dielo vytvoril ako pracovník pri plnení pracovných povinností). Tieto náklady boli vynaložené jeho zamestnávateľom, teda žalovaným. Stanovenie hodnoty (ceny) tohto programu vo výške nákladov, ktoré boli vynaložené na jeho vytvorenie zamestnávateľom žalobcu (nie žalobcom), bolo preto nenáležité a úplne zavádzajúce. Žalobca na základe uvedeného nepreukázal jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, a to vznik škody. Už z tohto dôvodu žalovaný za túto žalobcom uplatnenú škodu v zmysle § 421 ods. 1 OZ nezodpovedal.

2.4. Odvolací súd vo vzťahu k programu Prirodzené vetranie konanie žalovaného nepovažoval za protiprávne, keďže uvedený počítačový program bol tzv. „podnikovým dielom“, ku ktorému právo dielo použiť mal zamestnávateľ (pôvodný žalovaný) bez ďalšieho autorovho privolenia (§ 17 ods. 1 autorského zákona), pričom nebolo preukázané, že by zmluva upravovala podmienky použitia tohto diela iným spôsobom. Výkon majetkových autorských práv žalobcu ako autora diela bol preto značne obmedzený. Žalobca „vydanie“ tohto počítačového programu napokon ani nezdôvodňoval nevyhnutnou potrebou výkonu jeho autorských práv. Nebolo ani preukázané, že by išlo v organizácii pôvodného žalovaného o jedinú rozmnoženinu diela. Ak žalovaný ako vlastník počítača za tohto stavu neumožnil žalobcovi prístup k počítaču a ani mu neodovzdal zhotovenú kópiu tohto programu a program vymazal z pevného disku počítača, nekonal protiprávne a neporušil žalobcove právo na prístup k nosiču diela. Vo vzťahu k tomuto programu nebol teda žalobcom preukázaný ani ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 421 ods. 1 OZ, a to protiprávne konanie tými, kto plnili úlohy právneho predchodcu žalovaného.

2.5. K náhrade škody uplatnenej žalobcom vo vzťahu k počítačovému programu ASEP vo forme ušlého zisku uviedol, že žalobca v tomto prípade za škodu považoval ušlý zisk, ktorý mal spočívať v tom, že na program ASEP mal uzavretú zmluvu o dodávke so spoločnosťou Spektrum, spol. s r.o., ktorej predmetom bolo dodanie desiatich kusov systémov ASEP za cenu spolu 1.200.000 Kčs. Podľa jeho tvrdenia „dohodnutú cenu za dodanie tovaru neobdržal, ktorú pri pravidelnom chode vecí mohol obdržať, nebyť toho, že žalovaný mu nasilu program odňal a že on potom žiaden program nemal a nemohol zmluvu splniť“ (č.l. 227 Pv a 228). Na preukázanie tvrdených skutočností založil do spisu fotokópiu ZMLUVY O DODÁVKE z 2.8.1991 (č.l. 230, 231). Zo samotnej zmluvy bez ďalšieho však nevyplýva tvrdenia žalobcu, že cenu za dodanie 10 ks systémov ASEP neobdržal ako priamy, bezprostredný následok protiprávneho konania žalovaného spočívajúceho v tom, že mu nasilu program odňal a že potom žiaden program nemal a nemohol zmluvu splniť. Pre vec podstatné skutočnosti z hľadiska existencie ušlého zisku, zostali tak len v rovine ničím nepodloženého tvrdenia žalobcu. Pre úplnosť treba dodať, že aj v prípade vzniku žalobcom tvrdenej ujmy, škoda v podobe ušlého zisku by nastala v majetkovej sfére spoločnosti AES, spol. s r.o., keďže táto právnická osoba bola účastníkom záväzkového vzťahu vyplývajúceho z uvedenej zmluvy. Odvolací súd preto aj v prípade tejto žalobcom uplatnenej náhrady škody, dospel zhodne so súdom prvého stupňa k záveru, že žalobca nepreukázal jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, a to vznik škody vo forme ním tvrdeného ušlého zisku. Nie je preto daná zodpovednosť žalovaného za túto žalobcom uplatnenú škodu v zmysle § 421 ods. 2 OZ.

2.6. Vo vzťahu náhrady škody k tomuto programu odvolací súd uviedol, že vývoj a príprava výroby ASEP pre počítač radu PC IBM compatible bola zamestnávateľom žalobcu stanovená ako pracovná úloha v novembri 1989. Vývoj tejto pracovnej úlohy však nebol úspešne riešiteľný pre chýbajúci zdrojový text operačného systému počítača PC IBM (list žalobcu z 5.6.1990 adresovaný riaditeľovi VÚPT, š.p.). Uvedená pracovná úloha zostala preto nedokončená. V tomto liste žalobca okrem iného uvádzal, že autori vyvíjaného systému sa zaviazali vykonávať vývojové práce na systéme výlučne vo svojom voľnom čase. To znamená, že žalobca po 5. júni 1990 nepovažoval ním vykonávanú činnosť súvisiacu s vývojom programu ASEP za pracovnú, ale za činnosť „súkromnú“, na ktorú používal počítač pridelený mu zamestnávateľom na plnenie pracovných úloh. Na vykonávanie takejto činnosti, včítane možnosti nahrania súkromných programov na pevný disk podnikového počítača, bol nepochybne potrebný výslovný súhlas zamestnávateľa. Žalobca v konaní tvrdil, že túto činnosť vykonával so súhlasom žalovaného; naopak žalovaný hneď vo svojom úvodnom písomnom vyjadrení k žalobe z 22. marca 1993 uviedol, že zamestnávateľ žalobcovi nikdy povolenie o tom, že môže používať podnikový počítač na svoje súkromné účely, neudelil. Keďže pri dokazovaní zásadne platí, že sa nedokazuje neexistencia určitej skutočnosti, bolo na žalobcovi, aby v konaní dokázal, že mal od

zamestnávateľa na vykonávanie týchto činností súhlas. Žalobca teda uskutočňoval po 5. júni 1990 až do odobratia počítača žalovaným, vývoj programu ASEP (ale aj inú súkromnú činnosť - viď Zmluvu o dodávke z 2.8.1991) na podnikovom počítači a aj inštalovanie jeho súkromných programov (za také žalobca považoval aj programy ASEP v oboch verziách) do podnikového počítača, nedovolené. Z takéhoto konania žalobcovi nemohlo vzniknúť právo domáhať sa ochrany podľa autorského zákona voči žalovanému, aby mu umožnil prístup k podnikovému počítaču a aby mu vydal na ním dodanom nosiči počítačový program ASEP. V takomto prípade totiž platí, že nikto nemôže mať prospech z vlastného bezprávia. Možno teda uzavrieť, že ak za tohto stavu žalovaný odobral žalobcovi počítač, ktorý mu prideliť na plnenie pracovných (nie súkromných) úloh, odmietol mu umožniť prístup k nemu a vydať mu počítačový program ASEP a tento program vymazal z pevného disku počítača (čo žalobca napokon požadoval), nekonal protiprávne. Týmto konaním nemohol preto porušiť žalobcove práva vyplývajúce z autorského zákona a spôsobiť mu tým škodu. Aj z tohto dôvodu, žalovaný za túto žalobcom uplatnenú škodu v zmysle § 421 ods. 2 OZ nezodpovedá.

2.7. Pokiaľ žalobca v odvolaní namieta nesprávnosť právneho názoru súdu prvého stupňa v otázke prevodu práva použiť jeho dielo podľa § 29 ods. 3 autorského zákona, odvolací súd zopakoval, že v danej veci splnenie hmotnoprávných predpokladov treba posudzovať podľa stavu, aký tu bol v čase porušenia práva žalobcu, resp. v čase vzniku škody, za ktorú žalobca požadoval od žalovaného náhradu. V čase, kedy došlo k porušeniu práva žalobcu, z ktorého vyvodzoval svoje nároky, t. j. k 9. augustu 1991, VÚPT, š.p., Rovinka existoval a preto nepochybne mal aj práva vyplývajúce mu z ustanovenia § 17 autorského zákona. V tom čase k žiadnemu jeho zániku nedošlo a preto použitie ustanovenia § 21 autorského zákona je v tejto veci bezpredmetné.

2.8. K tvrdeniu žalobcu o odňatí možnosti konať pred súdom z dôvodu, že mu na jeho opakované žiadosti nebol doručený dodatok pracovnej zmluvy z 13. mája 1991 založený žalovaným do spisu na pojednávaní dňa 14. februára 2012 (č.l. 381) a že sa preto k tomuto dôkazu nemal možnosť vyjadriť uviedol, že súd nemá povinnosť každý listinný dôkaz založený účastníkom do spisu doručovať protistrane. Ak preto súd tento listinný dôkaz žalobcovi nedoručil, nekonal v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom a žalobcovi tým neodňal možnosť pred súdom konať. Navyše, ide o dodatok, ktorý je podpísaný žalobcom a ktorý dodatok žalobcovi musel byť daný k dispozícii. Napokon, odvolací súd na tomto dôkaze svoje rozhodnutie vôbec nezaložil. Ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní žalobcu, ktoré sa týkali ustanovenia § 15 ods. 1 a 15a ods. 1 zákona o štátnom podniku, prevodu práva použiť dielo žalobcu (§ 17 ods. 1, ods. 5 a ods. 6 autorského zákona), ustanovenia § 14 ods. 3 autorského zákona, § 58 ods. 2 zákona č. 84/1972 Zb. a ktoré sa týkali vyčíslenia náhrady škody za použitia tzv. typového kalkulačného vzorca, sa odvolací súd nezaoberal, lebo ich nepovažoval za podstatné pre rozhodnutie v merite veci.

2.9. Ani námietky žalobcu vznesené proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o trovách konania, odvolací súd nepovažoval za dôvodné. K tvrdeniu žalobcu, že súd prvého stupňa mal aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 OSP odvolací súd uviedol, že okolnosti uvádzané žalobcom v odvolaní nie sú určujúce z hľadiska použitia uvedeného zákonného ustanovenia. Podstatné je predovšetkým to, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy, pri prvom úkone, ktorý mu patril. V danej veci žalobca viackrát počas konania menil a upresňoval nielen petit návrhu, ale aj skutočnosti, o ktoré žalobu opiera. Žalovaný následne spravidla len reagoval na tieto žalobcom menené a spresňované skutočnosti. Nebol preto dôvod, ktorý by umožňoval výnimočné použitie § 150 ods. 1 OSP. Výška hotových výdavkov žalovaného v podobe odmeny za zastupovanie advokátom bola vyčíslená v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. Pokiaľ súd prvého stupňa uviedol, že priznáva odmenu za účasť na pojednávaní, určite išlo o úkon právnej služby uvedený v § 13 ods. 1 písm. d/ vyhlášky. Dôležité však je, či sa konania pred súdom v termínoch uvedených v dôvodoch rozsudku uskutočnili a či bola na nich prítomná aj advokátka žalovaného, ktoré skutočnosti žalobca nespochybňuje. Ustanovenie § 147 ods. 1 OSP sa na situáciu žalobcom uvedenú vôbec nevzťahuje.

3. Proti uvedenému odvolaciemu rozsudku podal žalobca dovolanie podľa § 237 písm. f/ OSP. Ďalej namieta, že konanie bolo postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Žalobca v rámci podaného odvolania polemizoval s dôvodmi uvádzanými (predovšetkým) odvolacím súdom a v podstate zopakoval jeho predsudnú skutkovú i právnu

argumentácie. Navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia, zrušiť obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu dovolacích trov.

3.1. Konkrétne v podstatnom namietal, že odvolací súd sa stotožnil s odvolacími tvrdeniami dovolateľa (s výnimkou určenia ceny programových diel), čím de facto ustálil, že prvostupňový súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam; ak tieto chcel zmeniť, potom mal v zmysle § 213 ods. 3 OSP na pojednávaní zopakovať dokazovanie. Ďalej žalobca poukázal na to, že odvolací súd tiež doplnil právne tvrdenia, ktoré z prvostupňového rozhodnutia nevyplývali.

3.2. Žalobca následne v reakcii na výzvu prvostupňového súdu reagoval v tom smere, že napáda odvolacie rozhodnutie v celom rozsahu a rozsah petitórnej finančnej náhrady obmedzil na sumu 1.666,67 €.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), v zmysle prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) právne účinky dovolania povinného, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP, ostali zachované. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Pokiaľ ide o návrh žalobcu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 243 OSP resp. § 444 ods. 1 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 OSP). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 OSP a proti uzneseniu § 239 OSP. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 OSP.

9. Žalobca dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 OSP, voči ktorým bolo dovolanie prípustné. Dovolanie žalobcu preto nie je (procesne) prípustné.

10. Žalobca procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ OSP nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

11. Prípustnosť dovolania dovolateľ odôvodnil (aj) podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a v podstatnom namietal, že odvolací súd dospel k iným skutkovým zisteniam ako prvostupňový súd, preto mal v zmysle § 213 ods. 3 OSP na pojednávaní zopakovať dokazovanie (bod 3.1.).

11.1. Podľa § 213 ods. 3 OSP ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám.

12. Predmetom súdneho sporu bola žaloba podaná žalobcom ešte v roku 1992. Žalobný petit bol opakovane upravovaný a v časti bol v priebehu konania zobratý späť. Predmetom konania posudzovaného ostatnými rozhodnutiami nižších súdov zostal po všetkých spresneniach návrhu žalobcom, nárok na náhradu škody v celkovej sume 1.900.000 Sk (za OS ASEP 1.200.000 Sk vo forme

ušlého zisku, za OS Prirodzené vetranie 450.000 Sk, za program ARIT 100.000 Sk a za program MZDY 150.000 Sk, vo forme zistenej mzdy vyplatené zamestnávateľom za vývoj programu). Uloženie povinnosti žalovanému vydať žalobcovi kópie uvedených počítačových programov sa stalo neaktuálnym (v konaní bolo zistené, že tieto programy už neexistujú) aj na základe vyjadrenia žalobcu, že na tom už netrvá. Potrebným sa preto stalo posúdenie, či vznikla žalobcovi porušením jeho práv vyplývajúcich z autorského zákona škoda a či za túto zodpovedá žalovaný.

12.1. Prvostupňový súd vo veci rozhodoval 4 krát, a to tak, že žalobu zamietol (ostatný rozsudok viď bod 1). Odvolací súd 3 krát prvostupňový rozsudok zrušil a ostatným rozsudkom prvostupňový rozsudok potvrdil (bod 2). Nosné dôvody ostatného zamietnutia žaloby spočívali v závere, že žalobcovi nevydaním kópií počítačových programov žalovaným, žiadna škoda nevznikla, keďže pri počítačovom programe vytvorenom zamestnancom v rámci plnenia jeho povinností, ktoré mu vyplývajú z pracovného pomeru alebo z obdobného pracovnoprávneho vzťahu a pod vedením zamestnávateľa v zmysle § 17 ods. 6 autorského zákona platí, že nositeľom práva dielo použiť je zamestnávateľ, ak zmluva neurčuje inak; pracovná zmluva toto neumožňovala. Ďalej uviedol, že pokiaľ si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody za operačný systém ASEP ako ušlý zisk, žalobca náležite nepreukázal existenciu ním požadovaného ušlého zisku a poukázal na to, že programy Prirodzené vetranie, ARIT a MZDY podľa samotného tvrdenia žalobcu boli vytvorené v rámci plnenia pracovných úloh u zamestnávateľa. Uplatnenie si náhrady škody ako zistenej mzdy, ktorú mu zamestnávateľ vyplatil za vývoj programu, považoval za úplne nesprávne. Nebol tak naplnený základný predpoklad vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu a to spôsobenie škody (body 1.2 a 1.3.).

12.2. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku najskôr v reakcii na odvoláciu argumentáciu žalobcu (a bez relevantného významu k nosným dôvodom zamietnutia žaloby, pozn.) uviedol, že z obsahu vykonaného dokazovania v rámci prvostupňového konania ako nesporné vyplynulo autorstvo žalobcu k súboru programov MZDY, operačného systému Prirodzené vetranie a aritmetického programového modulu ARIT, avšak uvedené programy boli vytvorené žalobcom ako pracovníkom na splnenie povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru (žalobca túto skutočnosť uvádza už v návrhu na začatie konania z 2. apríla 1992). K podobnému záveru dospel aj v súvislosti s operačným systémom ASEP (jeho softwarovej časti). K právnej otázke, či uvedené programy spĺňali znaky diela uviedol, že operačné systémy ASEP a Prirodzené vetranie treba považovať za diela v zmysle autorského zákona. V súvislosti s programom MZDY žalobca v konaní nepreukázal, že tento program je dielom v zmysle autorského zákona. Program ARIT nespĺňal pojmové znaky diela a ani kritérium pôvodnosti duševnej tvorivej činnosti.

12.3. K samotnému nároku žalobcu na náhradu škody v podstate v zhode s právnymi závermi prvostupňového súdu uviedol, že žalobca v súvislosti s programami Prirodzené vetranie, ARIT a MZDY nepreukázal jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, a to vznik škody. Rovnako tak v súvislosti s programom ASEP dospel odvolací súd k zhodnému záveru s prvostupňovým súdom, že žalobca nepreukázal jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, a to vznik škody vo forme ním tvrdeného ušlého zisku. Nebola preto daná zodpovednosť žalovaného za túto žalobcom uplatnenú škodu v zmysle § 421 ods. 2 OZ.

13. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd k žalobcom namietanej vade uvádza, že otázky, ktoré odvolací súd posudzoval (či sú programy dielami) neboli otázkami skutkovými, ale právnymi. Odvolací súd ich navyše uviedol v reakcii na odvolacie dôvody žalobcu a uvedené okolnosti same o sebe neboli ani nosnými dôvodmi, prečo bola žaloba zamietnutá (prvostupňovým súdom) resp. prvostupňové rozhodnutie potvrdené (odvolacím súdom). Z uvedených dôvodov namietaná vada žalobcom (bod 3.1.) nemohla nadobudnúť ani intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces.

14. Pokiaľ žalobca naznačeným spôsobom spochybňoval úplnosť zistenia skutkového stavu veci treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 OSP dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ OSP) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

15. Žalobca v dovolaní tiež namietal, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú po právnej stránke nesprávne (bod 3.1. in fine). Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (viď R 24/2017). Nesprávne právne posúdenie veci súdom prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014), preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať.

16. V danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 OSP, ani z ustanovenia § 237 ods. 1 OSP, preto najvyšší súd jeho dovolanie odmietol podľa §447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.